La jornada es va arrodonir amb *Entrañas*, el nou espectacle d'El Patio, que s'estrenava a Catalunya. Izaskun Fernández i Julian Sáenz, tal i com van explicar després de la funció, van decidir un bon dia iniciar un procés d'investigació sobre l'anatomia humana. I van quedar atrapats. Cercant la resposta a preguntes com ara, de què estem fets?, o com és possible que un conjunt de materia prengui vida?, els dos titellaires, atrapats pel llenguatge científic i la seva estranya poètica, van gratar i gratar, fins que el problema va ser filtrar la quantitat d'informació que manegaven, acotar una qüestió que amenaçava de sepultar-los.

El seu afany investigador en descobrir tractats antics sobre el cos humà va ser similar al de l'aventurer quan topa amb llibres i gravats antics de geografia o ciències naturals, amb mapes de llocs remots, noms exòtics i misteriosos. Les preguntes sobre aquest inesperat univers s'apilonen i com més s'aprofundeix, sorgeixen més dubtes, que són el catalitzador dramatúrgic de la peça. A *Entrañas* funciona a la perfecció el joc de contraposar el pla científic, material, empíric, racional,amb el pla emocional, el dels sentiments. Funciona gràcies a que Fernández i Sáenz superen el repte de guiar l'espectador en un viatge aparentment complex, que combina els dos plans, amb el llenguatge artístic que ja els coneixem i que va creant escola. L'espectacle va ser mereixedor del Drac d'Or a la millor escenografía.

Dani Chicano

El Patio Teatro – Entrañas

Entrañas, de El Patio Teatro

Continuant el nostre viatge pels espectacles vistos a la Fira de Titelles, cal aturar-se davant l'última obra acabada de sortir del forn, de la premiada i reconeguda companyia de Logroño El Patio Teatro, creada el 2010 per Izaskun Fernández i Julián Sáenz-López. Es titula *Entrañas*, i respon a una pregunta que tots ens hem fet i ens seguim fent: què som per dintre, com funciona el nostre cos? Una pregunta, certament, que de tant treure-la a col·lació, la donem per contestada i sabuda, quan la veritat és que en som uns totals i absoluts ignorants.

Imatge de 'Entrañas'. Foto companyia

Passa amb aquest tipus de pregunta que quan un se la fa i comença a ficar-s'hi de veritat, s'obre un univers tan o més infinit encara que el cosmos on habitem, o almenys igual d'inabastable. Una verdadera caixa de sorpreses que meravella l'explorador i que es converteix en una ramificació fractal de preguntes que van sorgint sense que s'obtinguin respostes satisfaents.

Això és el que els va passar a Izaskun i a Julián, quan van decidir parlar de l'amor i de determinats sentiments però ficant-se per dins del cos i per dins de les emocions. El món que se'ls va obrir va ser tan gran, complex i atractiu, que s'hi van llançar de cap atrets per la tremenda amplitud dels coneixements inexplorats. Així ens ho van explicar en un petit col·loqui després de la funció. Però alhora, es van adonar que la magnitud de l'empresa exigia un exercici tan gegantesc d'obertura, que es feia imprescindible la més estricte contenció, si no es volien perdre pel camí. Aquesta tensió entre l'infinit del coneixement, i la contenció que demana la creació escènica, és segurament el motor dramatúrgic de la preciosa aventura en la qual s'han embarcat els dos intrèpids exploradors.

Imatge de 'Entrañas'. Foto companyia

Una tensió molt difícil de resoldre, com és fàcil imaginar, i que és el principal repte al qual s'han enfrontat els dos autors-intèrprets-titellaires de El Patio. I són els resultats aconseguits allò que ens permet afirmar l'enorme mestria que aquests dos creadors han assolit.

En efecte, *Entrañas* és un preciós viatge fet a quatre mans i a dues veus per l'interior del cos humà, que els de Logroño fan muntats en vehicles de visió multidimensional, mostrant-nos realitats de vessants múltiples, en les que la fragmentació de la racionalitat científica, que tot ho aïlla i divideix per poder mesurar i estudiar el seu funcionament, es contrapunteja amb la imatge poètica i la ressonància metafòrica, que ens parla del cos però també de moltes altres coses que tenen a veure amb els sentiments, la imaginació i un coneixement sintètic que s'acosta més a la intuïció que a la raó. Per això van com anell al dit algunes de les imatges de la ciència dels segles XVIII i XIX, i encara algunes de més antigues, que amb la seva primitiva pretensió analítica, avui se'ns mostren més com imatges poètiques de la imaginació que de la realitat interior dels organismes vius.

Sens dubte el gran repte ha estat equilibrar totes aquestes perspectives i angles d'observació, amb les seves infinites ressonàncies metafòriques i imaginàries, i aconseguir una cadència de posada en escena capaç de seduir sense enfarfegar l'espectador. Un repte que El Patio Teatro ha reeixit amb un sofisticat domini de la plàstica, dels objectes i del llenguatge visual, sempre amb gràcia, senzillesa i una extraordinària elegància, fruit del respecte i l'alçada poètica amb la que han abordat el tema.

matge de 'Entrañas'. Foto companyia

L'obra és en si una eina de gran valor i sofisticació que Izaskun i Julián han creat per poder executar un projecte artístic dirigit al coneixement profund de les coses, en aquest cas de l'interior del cos humà, i que ens planteja als espectadors preguntes fonamentals encara sense resposta: què som realment els humans? Què és la vida? Com un grapat d'elements minerals i una mica d'aigua poden constituir un ésser viu que menja, corre pel món, pensa i imagina altres mons?

Un reeiximent que fa del Patio una de les companyies més interessants i portentoses del panorama creatiu del país.

Toni Rumbau | maig 10, 2023